

UJVIDÉKI HIRLAP

AZ UJVIDÉKI NEMZETI MUNKAPÁRT HIVATALOS KÖZLÖNYE.

Megjelenik minden szerdán és szombaton

Előfizetési ára:

egész évre - - - - - 10 K

fél évre - - - - - 5 „

Egyes szám ára 10 fillér.

Felelős szerkesztő: Kardos Miksa.

Szerkesztőség és kiadóhivatal Thököly I.-u.
5. I. e. hová a lap szellemi és anyagi ügyeire
való mindennemű megkeresés intézendő.

Telefon 137.

I. évfolyam

Ujvidék, szerda 1910. augusztus 17.

38. szám.

A magyar király.

A magyar nemzetnek karakterisztikonja — a király iránti hűség és ragaszkodás — csak addig vagyunk igaz magyarok, míg ragyogó árban úszik lojalitásunk a szent-István koronájával ékesített fő iránt, míg történelmi viharokkal és esábitó ígéretekkel mindenkor szembeszállott és acélozott — király szeretetünk rendületlen marad. Ebben az érzelmben ünnepeljük agg királyunk 80-ik születése napját

Repüljön lelkünk egy fél századévvál vissza a multba, kivetkőzve alattvalói mivoltából s lássa, akkor fogja föl tisztán és egészen mint jelent-e szó: egy fél évszázadon át uralkodónak lenni?

Dinasztiánk, a királyok és nagy királyok egész sorozatát ültette már, dicső trónunkra, kiknek emberi tévedéseieért, nemzetünk felett néha-néha átsuhant halálos sóhajért és véres kezek súlytásaiért, bő elégtételt szolgáltatott, a csendes megnyugvással multba tekintő ősz királyunk, kiért fo hászunk száll ma az Alkotóhoz

Keserőség nélkül gondolhatunk az elmúlt időkre, a borús korszakra is. A király és nemzet egyesült kegyelettel keresheti fel az elmúlt idők emlékezetét és azoknak a nagyoknak emlékét, kiknek vezető szerep jutott abban a nagy munkában, mely a mai közjogi, *modern Magyarország* megteremtésére irányult.

Egyesült munkája volt ez királynak és nemzetnek egyaránt.

Ősz királyunk hatvankét év alatt minden tetteivel a történelemé, mert hiszen a szatmári béke és az 1790—1. országgyűlés ellenzéki férfiai sem álmodtak arról, amit I. *Ferencz József* 1867-ben adott nemzetünknek. Jól tudta ő, hogy a trón ereje, a honhaza fiainak királyunkhoz való ragaszkodásában gyökerezik, ő maga igyekezett tehát elsősorban, a koronás király iránti hűséget a nemzet szívébe plántálni, a már-már megingott bizalommal szemben.

S midőn a magyar nemzet, érzelmei legszebbikét: hűségét adja királyának, a király a *drága kincs*, az alkotmány oltalmával, erre tett esküjével viszonzozza azt.

A haza védangyala: *Erszébet királyné*nk oldala mellett ő volt a legjóságosabb uralkodó s éf, még ma is uralkodik dicsően, egyedül az egyhangú magányban, a legalkotmányosabb habsburgi király, aki látott nemzeteket felkelni halottaikból, ki látott nemzeteket eltűnni a történelem színpadáról, látta a népek haláltusáját jogokért, szabadságért; látja a vérből fakadó haladást és szabadságot, a dicső nagyokat a multban és ezek unakáit a jelenben. Látja ősz királyunk, hogy munkája jó: a jelen szentesíti a multat; a világ szemei előtt rohamos gyorsasággal feltűnt a kulturállam: az *1015 éves Magyarország*.

Egész Európa csodálattal fordul öreg királyunk felé, bámulattal látja azt a fenséges munkát, amelyet 80 esztendő s királyunk végez lelki és testi energiával, az anyatermészetől csodálatosan megáldva.

Nem törte meg őt a sorscsapások gyors egymásutánja, nem törték ketté uralkodói kedvét a romboló bonyodalmak. Sziklaszilárdan állott nemzetünk felett, dicső elődeinek, a *magyar királyok* példáját követve.

— Elrepül képzeletünk a monarchia másik államába, annak fővárosába: a Burg egyik szobájában a multon merengő agg királyhoz. — Látjuk őt: redős az arca, őszbe borult feje. Ez az arc volt az, mely gyakran tűzben égett, kipirult s tündöklött a meghatottságtól, örömben a magyar ragaszkodás és szeretet láttára.

Most is hallja az ő hű magyar népének ünnepi dalát:

•Hogy aki fényben milliók felett van, legyen dicsőbb erényben hatalomban“ (Vörösmarty).

Érzi keble mélyén, hogy uralmának viharverte hatalmas fájának gyökere a *mi hűségünk*ből, a magyar lojalitásból szivja életerejét.

És mi magyarok midőn az utolsó 40 év alatt a nyugat magasságába jutott műveltségünk, tudományunk, kereskedelmünk és iparunk fejlődésén végig pillantunk, lehetetlen annak a királynak lábaihoz nem borulni, őt az örök dicsőség borostyánjával nem övezni, ki megadta felséges királyi akaratával törvényeinknek azt az erőt, mely nemzetünket ennyire erősödni képessé tette, hogy a jövőben még teljesebbül állja ki feladatát, melyet e nemzet helyzete ad a nyugat és kelet találkozásában

Csendüljön meg e haza minden egyházának harangja, dördüljenek meg a hadsereg ünnepi ágyúi s törjön a nemzet éneke a magasba, mint egy örök feltámadást hirdető harsona:

„Tartsd meg Isten a királyt“!

TARTALOM.

Vezércikk. A magyar király. Irta: Kardos László. —
Hirek. — **Tárca.** Bálványos vára fellől. Irta: Dr. Herrmann Antal. — **Csarnok.** A szerb népköltészet. Irta: Vindemius. — **Hirdetések.**

HIREK.

Diszközgyűlés. Ő Császári és Apostoli Királyi Felsége születésének 80-ik évfordulója alkalmából a város törvényhatósági bizottsága 1910. aug. hó 18-án délelőtt 1/2 12 órakor a főispán ur Óméltósága elnöklete alatt diszközgyűlést tart. A diszközgyűlés tárgysorozata: I. Elnöki megnyitó. II. A városi tanács előterjesztése Ő Császári és Apostoli Királyi Felségéhez intézendő hódoló felirat tárgyában. (A felirat díszes albumba lesz foglalva.) III. Ünnepi beszédek: 1) Magyar ünnepi beszéd: tartja Molnár Hugó trvh. biz. tag. 2) Szerb ünnepi beszéd: tartja Vilics Márk tvh. biz. tag. — A diszközgyűlést megelőzőleg az összes helybeli vallásfelekezetek lelkészei hálaadó istentiszteleteket tartanak; és pedig a rom. kath. ágost. és ref. templomban 9-kor, a gör. kel. és izr. templomban 10-kor lesz az istentisztelet. A rom. kath. templom előtt egy diszszázad katonaság lesz felállítva.

Ferenc József kórház. Ugy értesültünk, hogy a törvényhatósági bizottság az e hó 18-án tartandó diszközgyűlésen a kórházat Ő Felsége nevével nevezi el: „Ferenc József kórház”-nak.

Lóbogódisz és kivilágítás. Ő Császári és Apostoli Királyi Felsége nyolevanadik születése napja alkalmából f. évi augusztus hó 17-én este 1/8 órától 9 óráig világituk ki házaink ablakaikat, 18-án pedig lobogozzuk fel hajlékaikat, hogy ezáltal Ujvidék sz. kir. város polgársága külsőleg is tanúsítsa legmélyebb tiszteletét és hódolatát legkegyelmesebb Urunk és Királyunk iránt.

Diszalbum. A törvényhatósági bizottság által legfelsőbb helyre terjesztendő hódoló felirat díszes albuma valódi remekmű. Készítette: Morsányi József (Budapest, Kigó-utca 4. sz.)

Tanulmányi kirándulás. A mélt. vallás-és közokt. m. kir. miniszter ur f. évi 82427. sz. rendeletével megengedni kegyeskedett,

hogy az áll. polg. fuisk. tanulói f. évi szept. 6-tól 11-ig tanulmányi kirándulást tehesse nek a Magastárbán. Felhívom mindazon tanulókat akik a kirándulásban részt akarnak venni küldjék be az 50 k. költséget f. évi aug. 25-ig Kardos Ignác igazgatóhoz.

Esküvő. Ifj. Lütze Rezső ur f. hó 14-én tartotta esküvőjét Wagner Tinka urleánnyal Ujverbáson.

Beiratások a Zentai főgimnáziumba. A zentai áll. s. közs. főgimnáziumban, melynek szép új épületét f. é. május 7-én avatták fel, a beiratások szeptember három első napján lesznek. Az I. osztály párhuzamos lévén, vidékiek felvételének akadályja nincsen. A felvételi díj 6, a tandíj 54 korona s ez 3 részben fizethető. — Jó viseletű s jó előmenetelű szegény tanulók a tandíjfizetés alól részben, vagy egészben is felmenthetők; azonban a felmentettek száma nem lehet nagyobb a beírottak 20 százalékánál. A tanítás 8 órától 1-ig egyfolytában tartatik s így a szomszéd községbeli tanulók hazajárhatnak. Miután az új tiszai vashid készen áll s a forgalomnak is át van adva. Zenta a Tiszán túlról is könnyen megközelíthető. Csókáról társas kocsin 40 fillérért szállítják az utast Zentára. Vidéki fiuk mérsékelt árban kaphatnak tisztesseges ellátást.

Meghalt százéves korában. Gyászestet érte Ujvidék két előkelő családját. Özv. *Ernst* Jánosné és *Róth* Vilmosnak az édes apja, *Róth* Salamon, szabadkai tekintélyes polgár, halt meg az elmúlt héten, százéves korában. Vasárnap temették óriási részvét mellett. A megboldogult élete mozgalmás, munkában és eseményekben gazdag volt. Ő volt az első kereskedő Szabadkán, a kinek nyitott üzlete volt. Szellemi és testi frissességét haláláig megőrizte. Póstyénnek és Karlsbadnak egyik legrégebbi furdóvendége volt. Néhány év előtt a karlsbadi városi tanács a polgármester vezetésével tisztelettel nála és ünnepséggel rendezett tiszteletére abból az alkalomból, hogy harminc esztendőn át oda tért nyaralni. Az elhunyt hetven esztendőn át lakott ugyanegy házban, ugyanegy lakásban. A ritka magas kort elért aggastyánt 8 gyermeke, 26 unokája, 15 dédunokája és 1 ükunokája gyászolja.

A gyermek barátok egylete f. hó 20-án Szt. István napján három urnát állt fel a főtéren. Kérjük a n. é. közönséget, hogy ezen nemes és humanus célt szolgáló egyesületet kegyes adományaikkal támogatni szíveskedjenek.

Hymen. Dr. Friedmann Oszkár ügyvéd Győrből eljegyezte Kertész Mór ujvidéki kereskedő leányát: Margitkát. Gratulálunk.

Utonállás. F. hó 15-én egy férfi társaság kirándult Kamenicára egy ujvidéki polgár szállójába. Este hazajövet a hajóról lekésték azért gyalog indultak haza Pétervárad felé vezető uton. Alig értek ki Kamenica községből midőn az országot egyik árkából többben köveket dobáltak a társaság tagjaira és ketőt megütöttek. Ugy látszik horvát szomszédaink keveset törődnek embertársaik épségével.

Haverdáék. A szabadkai híres bünnpör egyik hősenek, *Vojtha* Antalnak a felesége, a kiról a lapok azt írták, hogy elfordult férjétől, tegnap levélben megkérte *Čad* Jenő ügyvédet, hogy férje védelmét vállalja el. Az asszony levelében azt írja, hogy nem fordult el férjétől, ellenkezően, még most is a régi szeretettel viseltetik iránta, mert bünösnek egyáltalán nem tartja. *Jánossy* Aladár védelmét tudva levően *Dési* Géza dr. vállalta el. *Haverda* Mariskának még nincs védője, mert *Lengyel* Zoltán, akit már többszörösen fölkért a védelemre, ezt a tisztséget mindezekig nem vállalta el. A tárgyalást október első felében tartják meg.

Repülő gép a háboruban. *Newyorkból* jelentik nekünk: *Harmon* amerikai aviatikus érdekes kísérletet tett. Mintegy ötven méter magasságból bombákat dobott megjelölt tárgyakra, hogy a repülőgépek a háboruban való használhatóságát bizonyítsa. A kísérlet kitűnően sikerült s az ellenőrző katonai bizottság megállapította, hogy az aviatikus rövid idő alatt képes lett volna egy sorhajót elsüllyeszteni.

Az arad-hegyljai szőlők pusztulása. *Aradról* táviratozzák: Az arad-hegyljai szőlőkben jégeső volt, a mely a tavaszi fagytól még megmaradt termést tönkretette.

Dr. Herrmann Antal, bölcsészettudor, igazgatói címmel és jelleggel felruházott polgáriskolai tanítóképző-intézeti tanár, a budapesti állami Paedagogiumban a német nyelv és irodalom rendes tanára, a *kolozsvári egyetem* az általános és hazai *ethnographia magántanára*, okleveles középiskolai tanár okl. levéltárnok, végzett jogász, az Országos Felső Nép- és Polgáriskolai Tanító-vizsgáló-Bizottság tagja, az Ethnologische Mitteilungen aus Ungarn, a Mitteilungen zur Zigeunerkunde az Ungarische Musikologie, a Magyar Kéneztudomány, az Arménia című folyóiratok kiadó-szerkesztője, az Erdélyi Kárpát-Egyesület néprajzi muzeumának és a szamosújvári örmény muzeumnak tiszteletbeli igazgatója, a berlini, müncheni, bécsi anthropologiai társaságok választott levelező-tagja, az osztrák néprajzi társaságnak és a nemzetközi folkloretanácsnak, a Nemzetközi Közép- és Kelet-ázsiai Társaság magyar bizottságának tagja, a nemzetközi cigány tudós-társaság ügyvivője, a Polgáriskolai Egyesületnek alapító a Tanítóképző-intézeti tanárak Orsz. Egyesületnek alapító és választmányi, a Tanító Árvaház-

SZTOJKAI LUGOS
SÓS SAVANYÚVIZ

rekedség, köhögés és nátha ellen cukor-

:: betegségeknek speciális gyógyszer. ::

Főraktár Ujvidéken: Gyorgyevits

Tódor utóda Kolárszky V. cégnél.

TÁRCA.

Bálványos vára mellől.

A keleti határ üdvözli a délit!

Itt állók a bálványos füredi Rabordériszálló egyik erkélyén. Balról Bálványos vár romjai emelkednek, a magyar pogányság utolsó emlékei. Hátam mögött van a torjai Búdó-barlang, Európa egyik legnevezetesebb természeti tüneménye, a honnan évenként majdnem egy millió köbméter széndioxid ömlik ki. Ennek egy része csöveken át leszáll a hegy lábánál levő szénásványgárra.

Előttém gyönyörű völgy terül el. Itt számos csodálatos forrás fakad. Mindeniknek más-más gyógyító ereje van. Néhányának vizét kényelmes fürdő medencékbe és kádakba vezetik. Az itt gyógyítható betegségekből kitalálhatók egy orvosi lexikon.

Mégis leginkább mindenféle csúszós és köszvényes nyavalyák és női bajok ellen használják ezeket a fürdőket biztos sikerrel. Van

olyan forrás is, melynek a vize, ha rendszeresen isszák, gyomor-és bélbajokat szüntet meg. A Búdó-barlang szivárgó cseppjeinek varázshatásuk van szembajoknál.

A lakások kényelmesek. A koszt kitűnő. Ez itt különösen fontos, mert Bálványos-füreden farkas-étvágya szokott lenni egészségesnek és betegnek egyaránt.

A nyaralás itt kényelmes, kellemes és olesó. Fényűzés nincsen. A társas élet egészen családiasan kedélyes és fesztelen.

A levegő az 1000 méternyi magasság mellett is rendkívül enyhe és teljesen pormentes.

A táj elragadó. Remek könnyű kirándulások Bálványosvár romjaihoz, a regés Szent-Anna tóhoz, a közeli Tusnád fürdőre, Torja községbe. Vasuti állomás: Bükscsád—Bálványosfürdő, a fürdőtől 11 kilométer, gyönyörű út.

Itt most van a legkedvezőbb évszak. Aki a nyarutót és őszelőt páratlanul kellemesen akarja tölteni, aki igazán pihenni, üdülni, erősödni, gyógyulni akar, siessen Bálványos-füredre.

A fürdőt a hozzá tartozó uradalommal az

Apor báró családtól most vette meg három derék székely nemes ember: Solyom Gyula torjai nagybirtokos és két társa. Nagy terveik vannak, nagyfontosságuk a vidék székely népének gazdasági életére nézve. A nagyarányu vállalat és a hazafias vállalkozók egyaránt megérdemlik a magyar közönség támogatását.

Erdély és Délmagyarország, különösen emennek hegyvidéke több tekintetben analogiát mutatnak. Különbözik is egy geográfiai rendszerhez tartoznak. Itt is ott is magyar kisebbség küzd nemzetiségi többséggel. Nagyon kívánatos volna, hogy a két vidék magyarsága sűrűbben érintkezze egymással. Ismerkedjék meg egymás viszonyaival, veszélyeivel, védő fegyvereivel. Okuljon egymástól és támogassa egymást. Különösen hasznos és tanulságos volna, ha a délvidéki ember nyáron a csodás hatású erdélyi fürdőket és gyönyörű nyaraló helyeket keresné fel. Az erdélyi magyarnak is jó volna, ha nem külföldre tödulna, hanem a délvidék gazdaságát és kulturáját, az Alduna tájszépességeit tanulmányozná és élvezné.

Dr. Herrmann Antal.

Egyesületnek választmányi tagja, az Országos Magyar Szövetség központi választmányának s a váci magyar védőegyesület választmányának tagja, a váci muzeum-egyesület, az erdélyi honismertető-egyesület alapító tagja, a temesvári magyar dalárdának, a brassói magyar polgári körnek, a brassói ált. tanító-egyesületnek, a magyar tanítók turista-egyesületének tiszteletbeli tagja, a Szent István társulat tudományos és irodalmi osztályának és az erdélyi róm. kath. irodalmi társaságnak tagja, az Orsz. Magy. Zene-Egyesület központi alelnöke stb. lapunk munkatársává lett. Jelen számunkban meg is kezdte működését. A kiváló férfit midőn örömmel üdvözljük szerkesztőségünk tagjai sorában, azon óhajunknak adunk kifejezést, hogy magas tudásával emelje még magasabbra lapunk hírnevét, színvonalát s segítse elő eszméink, elveink teljes diadalát.

VITA FORRÁS

SÖSKÚT VASMEGYE

Természetes hazai gyógyviz
Biztos gyógyszer: gyomor- és cukor-
betegeknek, köszvény, hólyag- és
vesebajok ellen.

Félpohár Vita-forrás a gyomorégetést
: : azonnal megszünteti. : :

A vállalat tulajdonosa a CONSUM Keresk. R.-t.
Budapest VII., Teréz-körút 4.

Raktár: Wagner Testvérek cégnél Ujvidék.

Kapható minden jobb fűszerüzletben és gyógytárban.

Felvétel a nagybecskereki községi közigazgatási tanfolyamra. A nagybecskereki községi közigazgatási tanfolyam 1910—11. tanévre a felvétel Nagybecskereken augusztus 26—31-ike között történik. A nagybecskereki községi közigazgatási tanfolyam mellett bentlakással egybekötött tápintézet van. A tápintézet 42 személyre teljesen be van rendezve. A tápintézetben vannak teljes fizetéses és kedvezményes helyek. Agynevetűről mindenki maga gondoskodik, szalmaszákot kap. Teljes fizetéses hely havi 32 korona. Ezenkívül havi 20, 15 és 10 koronás, valamint 15 teljesen ingyenes hely van. Ezen havi díjazásért: lakás, fűtés, világítás, reggeli, ebéd és vacsora jár. Az évi tandíj 40 korona, mely összeg félfévenként 20—20 koronás részletekben előre fizetendő. Aki tandíjmentességet kíván elnyerni, eziránti bélyegmentes kérvényét a saját és szülői vagyoni viszonyait feltüntetve bizonylattal felszerelve nyújtsa be.

A „Magyar Királyi Folyam- és Tengerhajózási Részvénytársaság” hajójáratokat tart fenn Budapest—Szentendre—Visegrád—Dömös között a nyári évadban háromszor, Budapest—Kisoroszi között naponta ezenfelül még egyszer, Baja—Apatin között hetenkint hatszor, Szolnok—Csongrád és Csongrád—Szeged között hetenkint háromszor, Zimony—Galac között hetenkint háromszor, Bosna Ráca—Sabac között hetenkint hatszor, **Vukovár—Ujvidék között pontek kivételével napokint.** Ujvidékről indul déli 12 óra 10 perckor, Palánkára érkezik d. u. 3 óra 05 perc, Vukovár este 6 óra 50 perc. Vukovárról indul reggel 4 óra, Palánkára érkezik 6 óra 35 perc, Ujvidékre 8 óra 45 perc.

Apró bölcsök. A Newyorker Morgenjournal feljegyzi néhány anyának az ő gyermekeikről szóló kedves nyilatkozatait. Az egyik anya például ezt az esetet beszéli el: A könyháiban gyümölcsöt tisztogattam. Három éves fiacskám az ajtóban játszadozott, de minduntalan felbeszakította a szórakozását, odajött hozzám és könyörgött, hogy adnék neki ebből, vagy abból. A negyedik alkalommal ezt mondtam neki:

— Na itt van, nesze! Hanem aztán ne gyere többet ide!

Mire a kis haszontalan ezt felelte:

— Nem anyuskám. Most már végleg itt maradok.

SZENT-ISTVÁN

nap a fürdőben.

A Városi Ártézi

Jódosfürdő

remek parkjában,

e hó 20-án, szombaton,

SZENT-ISTVÁN napkor

délután 5—7 óráig

szabad bemenettel

nagy

katonai zenekari térizene,

este 8—11 óráig pedig

- egyéb ünnepségek -

- - - keretében - - -

NAGY KATONAI

HANGVERSENY

lesz.

A belépődíj csak 40 fill.

Szives látogatásért esedez

Bernhardt Vilmos,

fürdővendéglős.

... Egy másik mama azt közli, hogy a családban egyszer anyagiakról folyt a szó és Herbertkének ez volt a megjegyzése:

— Ugy-e, mama, ha én nagy leszek és pénzt fogok keresni, akkor nem kell nekünk papa?

... Vasárnap délben, — írja a harmadik anya — sertéssült volt ebédre. Az, amit az én Antalkám egy csöppet sem szeret. Kérleltük, hogy egyék, de nem fogott rajta a szó.

— A te korodban — magyarázta neki az atyja — boldog voltam, ha egyáltalán ehettem pecsenyét. Egészen mindegy volt, hogy milyent.

— Akkor jól jártál, — válaszolta a csöpp-ség — hogy hozzánk kerültél. Itt mindennap kapsz pecsenyét.

SZÉPIRODALMI CSARNOK.

A szerb népköltészet.

— Irta: *Vindemius.* —

VI.

Evvel azonban még nem merítette ki a nép irodalmi anyagát. Szellemes közmondások, az úgynevezett „narodne poslovice”-k is tarkítják a népköltészetet. A mindennapi tapasztalat eredményét közmondásokban szüri le minden nép. Minden közmondáshoz bizonyos történet fűződik és azért ezeknek taglalása nem kis munkát igényel. Igen sok közmondás van, és amely minden egyes nemzetnél feltalálható, amely közös forrásra vezethető vissza, és amelyből merített minden nép. A „Ki mint vet, úgy arat”, a „Ki korán kel, aranyat lel” és más hasonló általános érvényű mondások itt is feltalálhatók, de akadnak azért olyanok is, amelyek specialis és individualis sajátosságai valamely nemzetnek. Ezeket lefordítani, más nyelvre átültetni vajmi nehéz dolog. Ha mi a „Hátra van még a fekete leves” vagy „Nem messze esik az alma a fájától” és hasonló közmondásokat le akarnók más nyelvre fordítani, hiábavaló munkát végeznénk. Ép ilyen pl. a szerb „Čuvaj bele noćve za crne dane” „Vigyázz a fehér pénzeddel (Órizd fehér pénzedet) a fekete napokra”, akarja mondani ez a közmondás. Ez a szószerinti fordítás nem fedi azonban teljesen az eredetit és nem érvényesíti a népszellemet.

A jókedv, a társas együttlét alapja a találós meséknek, a „narodne zagonetke”-nek. Egy-egy kérdést adtak fel, amelyre meg kellett felelni. Elfeledve a napi gondokat, akkor szoktunk ilyen találós mesékkal előállni, amikor csak a gyönyörködtetésre és a szórakozásra gondolunk. Ilyen ez: „Puno rešeto lesenika, a u sredini orah? „Šta je to?” „Tele van a szita mogyoróval, a közepén ott van a dió. Mi az?” Ez alatt a holdat és csillagokat értette a nép kedélyességében.

Végre nemcsak kötött formában vannak elbeszélések a szerb népeknél, a próza is gazdag tárháza a szellemességnek kedélyes és szórakoztató elbeszéléseivel. Vagy a valóságnak megfelelőleg adnak elő egyes eseményeket, ekkor „muške pripovetke” „férfias elbeszélések” a nevéik, vagy pedig csodás események elbeszéléseivel kívánnak hatást elérni, ekkor „ženske pripovetke” „nőies elbeszélések” a nevéik. Az arab forrás, az „Ezerégyéjszaka” bűvös meséi itt is beváltak. Ebből a forrásból való az „Usud” „Az ítélet” című elbeszélés is. Szó van benne egy szerencsés ifjúról és egy szerencsétlen legényről. A szerencsés ifjunak mindene sikerül, a másik, bár becsületes, jóravaló és törekvő és ilyenek is ismeri a világ, nem ér célt, mert kimondták reá, hogy szerencsétlen lesz teljes életében. A „zla žena” „A rossz asszony” ez elmeséli, hogy a férj az asszony helyett a gödörből az ördögöt húzta ki, aki örül, hogy az asszonytól megszabadul és hatalmat ad neki, hogy mint valami orvos gyomlálja ki a rosszat mindenkiből.

A keresztény vallás elterjedésével igen fontos szerepet játszottak ezek az elbeszélések, amelyeknek mindegyikében erkölcsi tartalom rejtett, hogy így a nép belőle tanulhasson. A „Pravda i krivda”, az igazság és hamisság ismeretes története, a „Dobra dela

ne propadaju" „A jó tettek nem mulnak el" itt is kellő rokonszenvvel fogadtattak és mindenki ismerte őket.

Az albán hegyek lakói is sok regéről, elbeszéléseiről és képzeletben gazdag dalról regélhetnek, a félhold hazájának lakóit is meg tudnók ismerni közvetlenül, anélkül, hogy Pierre Loti „Ébredők" című kedves levélgyűjteményét olvassák, ha poezistáikat taglalnánk, a bolgár nép elszántságban gazdag történetét érdekessé tenné irodalmi termékeik ismertetése, az új görög dalköltészet is megnyerő mindenkinél tetszését, de erről máskor.

Sok érdekesség van ebben a népköltészetben, szívesen olvassuk termékeit, elmélyedünk a szerb nép világába, amely telve van idealizmussal, szellemességgel, ügyes fordulatokkal. Ezt a népet a természet is megáldotta és nincs ember, akit nem tölt el csodálattal a Balkán alján lakók költésze. Szükségesnek tartottuk mi is róla megemlékezni, hadd lássák olvasóink ennek a költészetnek varázsát. Látható volt ebből a cikksorozatból mindenesetre, hogy van oka a szerb népnek, ha fanatizmussal is, gyönyörködni irodalmi termékeiben, amelyekhez feltétlenül ragaszkodik.

(Vége).

Nyílt-tér.

A Városi Ártézi Jódos Fürdő Tekintetes Igazgatóságának

UJVIDÉKEN.

A legőszintébb örömmel adom tudtukra, hogy 3 év óta *idült köszvényben* szenvedtem, de betegségemből az Önök fürdőjében 2 heti fürdő használat után teljesen gyógyultam. A három év óta használt, de most feleslegessé vált *mankómat* a fürdő mankó-muzeuma részére adom és kötelességemnek fogom tudni, mindenkinek a fürdőt a legőszintébben, a legmelegebben ajánlani.

Bácsfeketehegy, 1910. augusztus 15.

Kiváló tisztelettel
Véber Ádám. s. k.

Legolcsóbb és legjobb szórakozás esténként

az APOLLO MOZIBAN van.

(II. Rákóczi Ferenc-utca 2. Adamovich ház.)

Kényelmes, tágas, jól szellőztetett helyiség.

3—20 Változatos műsor.

Szerkesztői üzenetek.

Anonimus: már X szer megirtuk lapunk e rovatában, hogy csak is olyan levelekre válaszolunk, amelyek alatt a küldő neve és lakhelye oda van írva. Kár a portóért, ha nem bujik ki „Anonimus" bóréből.

Margit Budapest. Vers bevált, kérjük a többit. Jó volna néhány novella is.

Judásitőinknek: Nos! Igeret szép szó. . . stb.

Dr. K. A. Vác. Aktualitásaink kizárták a beküldött közlését, mind ez ideig. E számban jön. Köszönjük. Örömmel közöljük. Reméljük lesz még szerencsénk.

Konrad: ???

Hátralékosaink: Az előfizetések régen lejártak. Jövőhétől kezdve a lap küldését beszüntetjük az összes hátralékosokkal szemben. Tekintettel több ízbeni kérésünk eredménytelenségére.

Imre Szécsény. Szívesen közöljük a gazdasági cikkeket. Küldjön inkább népirodalmi dolgokat, ismerjük tollát. Sokat várunk.

Radócsay Jenő: A „Fekete nő" zsánerű dolgokat mi szeretjük, ha jó a meséje. Csorbán teremhet még olyanfajta fekete nő. Várjuk. Előre is köszönjük.

Hirdetések.

Keresek rögtöni belépésre **Irodám részére** egy tapasztalt és már hasonló nevű minőségben működött férfi vagy női

elsőrangu erőt

aki önállóan tud dolgozni, mérlegképes, a magyar-német levelezésben, gyorsírásban, gépirásban stb. teljesen jártas.

Fényképes ajánlatok a fizetési igényekkel e hó végéig vétetnek figyelembe.

KRON KÁROLY FIA
divatáruháza
Ujvidéken.

2—2

Fogorvosi és fogtechnikai

— műterem. —

Szíves tudomására adjuk, hogy helyben II. Rákóczi Ferenc ut (Futtaki-u) 32. szám alatt teljesen modern fogorvosi és fogtechnikai műtermet rendeztünk be, hol a fogászat körébe tartozó összes munkálatokkal naponta 9—12-ig . . . és 2—6-ig rendelkezésre állunk. . .

Szajpadlás nélküli műfogak.

Műfogak kautschuk nélkül.

Arany koronák, hidalások, csapfogak.

Telefon szám 65.

Erdélyi M. Dr. Kármán J.
fogtechnikus. 9—20 fogorvos.

Szülők figyelmébe!

Szülők figyelmébe!

Intelligens fiatal emberek, kik legalább 4 középiskolát végeztek, szakszerű kiképzést nyerhetnek a műfogtechnika összes ágaiban mérsékelt honorárium fejében. Fenyvesi Menyhért, fogászati művek laboratóriumában Budapest, Fürdő utca 1. szám. 1—15

Levélbeli kérdézősködéésre válasz.

Alapítottatott 1882. Alapítottatott 1882.

A legjobbhírű egyenruhakészítő intézet

SUKDOLÁK A. Pétervárad.

Elvállal mindenféle egyenruhakészítést a legfinomabb és legdivatosabb formában.

Az e szakmába vágó összes cikkek állandóan raktáron tartatnak. 2—104

Szolid és pontos kiszolgálás!

A tanító

urak b. figyelmébe ajánlom ujonnan berendezett könyvnyomdát, a melyben állandó nagy raktáram van a legújabb oktatásügyi rendelet szerinti iskola és kisedodovai összes nyomtatványokban és pedig:

az iskolák részére:

Elemi iskolai bizonyítvány. Előmeneteli és mulasztási napló. Iskolai költségvetés. Felvételi napló. Tényleg iskolába járó tankötelesek névszerinti kimutatása. Mulasztási kimutatás. Iskolai pénztári napló. Iskolai alapvagyoni évi jövedelemről szóló számadás. Foglalkozási napló. Más iskolába járó növendékek nyilvántartási napló. Anyakönyv és osztályzati napló. Iskolai tankötelesek tanítói 30 filléres nyugdíj kimutatása

Iskola mulasztási nyilvántartó könyv. — Látogatási napló. — Iskolai pénztári főkönyv. (rendes évi számadás) — Haladási napló. — Jegyzék a tanító részére kiszolgált járandóságokról

A kisedodovák részére:

Felvételi jegy. Látogatási napló. Mulasztási napló. Mulasztási kimutatás. Felvételi napló. Ovodaköteles gyermekek névsora.

Ezen nyomtatványok mind a legjobb minőségű finom fehér papíron és legújabb betűkkel vannak nyomtatva, miért is mint eddig mindenki teljes megelégedésére szolgáltak és mindamellett, **olcsóbbak mint bárhol.**

Ez alkalommal becses figyelmükbe ajánlom *dús raktáramat* írószerekben u. m. *iroda- és fogalmazó papírokat, borítékok ténia, tollak, tollszárak, írónok, szivacs, kréta, vonalzó stb.* azonkívül pedig az összes iskolai taneszközök és felszerelések is nálam kaphatók.

Írásbeli megrendeléseket gyorsan és pontosan eszközölök.

Igen becses megrendeléseit kérve, vagyok kiváló tisztelettel

IVKOVICS GYÖRGY

nyomda- és könyvkötészet-tulajdonos, papír- és írószer kereskedése

Ujvidéken.

BOGDÁNY

és TÁRSA

Budapest, VI. Dálnok-u. 12.

Saját házban. Telefon 988.

UJVIDÉK.

II. Rákóczi Ferenc-ut 66. sz.

TELEFON 219.

Központi fűtés, szellőztetés, vízvezeték, csatornázás és világítási berendező vállalat.

Nyomatott Hirschenhauser Benő könyvnyomdájában Ujvidéken.